

ΕΘΝΟΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑ

Ερωτήματα εν όψει του Σκοτσέζικου δημοψηφίσματος

9^η Σεπτεμβρίου 2014

Ο κ. Ντέιβιντ Κάμερον, ο Βρετανός πρωθυπουργός, νιώθει και δηλώνει πολιτικά και ηθικά δικαιωμένος που η μέντοράς του, η κα Θάτσερ, είχε διαγνώσει από νωρίς (και πολύ ορθά) ότι η δημιουργία του ευρώ θα κατέφερε μέγα πλήγμα τόσο στις οικονομίες των χωρών-μελών που το ενστερνίζονταν όσο και τις δημοκρατίες τους. Όπερ και εγένετο.

Το επιχείρημα της κας Θάτσερ ήταν πως το νόμισμα αποτελεί πολιτικό εργαλείο. «Όποιος καθορίζει τα επιτόκια έχει και ασκεί πολιτική εξουσία», είχε βροντοφωνάξει στο Κοινοβούλιο κατά την διάρκεια της τελευταίας της ομιλίας ως πρωθυπουργός το 1990. Υπό αυτή την έννοια, ο κ. Κάμερον, ο υπουργός οικονομικών του κ. Τζ. Όσμπορν και σχεδόν ολόκληρη η ελίτ του Λονδίνου πιστεύουν και διακηρύσσουν πως μια δημοκρατία δεν μπορεί ποτέ να εκχωρήσει τον έλεγχο του νομίσματός της σε μια άλλη «επικράτεια» εκτός του ελέγχου του Κοινοβουλίου της. Η «επικράτεια» της νομοθετικής, της εκτελεστικής και της νομισματικής εξουσίας πρέπει να είναι μία και η αυτή, ή όπως είχε πει η κα Θάτσερ στην ίδια ομιλία της: «Είναι αστείο και επικίνδυνο για την δημοκρατία το να υποκρινόμαστε πως η άσκηση της νομισματικής πολιτικής μπορεί να εκχωρηθεί σε μη πολιτικούς θεσμούς εκτός της επικράτειας μας.»

Ως προς αυτό, την ανάγκη ταύτισης της πολιτικής, νομοθετικής και νομισματικής επικράτειας, το βρίσκω αδύνατον να διαφωνήσω. Το ερώτημα όμως που μπορεί και πρέπει να θέσει στον κ. Όσμπορν και τους ομοϊδεάτες του ένας ευρωπαϊστής είναι το εξής:

«Σύμφωνοι ότι ήταν σφάλμα ολκής η εκχώρηση της νομισματικής πολιτικής σε μια κοινή κεντρική τράπεζα χωρίς προηγουμένως να δημιουργηθεί μια νέα ευρωπαϊκή ομοσπονδιακή επικράτεια με ένα πραγματικό ομοσπονδιακό κοινοβούλιο (στην θέση της ανεκδιήγητης Ευρωβουλής). Όμως, κ. Κάμερον, απ'όσο καταλαβαίνω, εσείς διαφωνείτε και με αυτό. Δεν θέλετε μια ενωμένη Ευρώπη, αντιστέκεστε στην δημιουργία μιας κοινής ευρωπαϊκής επικράτειας, μιας ομόσπονδης δημοκρατικής Ευρώπης. Γιατί κ. Κάμερον;»

Η απάντηση που εισπράττει όποιος θέσει αυτό το ερώτημα στα μέλη της Αγγλικής ελίτ συνήθως επικαλείται την πολιτική φιλοσοφία του Έντμουντ Μπέρκ ο οποίος διατύπωσε την άποψη πως το έθνος αποτελεί την μοναδική πηγή νομιμοποίησης του κράτους, της «επικράτειας». Πεπεισμένος ότι το έθνος ορίζεται από συμβάσεις και νόρμες που εξελίχθηκαν μέσα από τους αιώνες ο Μπερκ διακήρυττε ότι οι νόμοι δεν μπορούν να επιβληθούν αποτελεσματικά, και η κρατική εξουσία δεν νομιμοποιείται ηθικά, παρά μόνον στο ίδιο πλαίσιο το

οποίο «γέννησε» τις κοινωνικές συμβάσεις και νόρμες οι οποίες, στην διαδικασία, δημιούργησαν το έθνος, και συνδιαμορφώθηκαν από την δημιουργία του.

Στην βάση αυτού του, ενδιαφέροντος, επιχειρήματος, οι Άγγλοι Ευρωσκεπτικιστές απορρίπτουν ασυζητητή όχι μόνο το ευρώ αλλά και την ιδέα μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής ομοσπονδίας, των Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης. «Ένα Έθνος, Μία Επικράτεια, Ένα Νόμισμα» είναι η θέση τους, την οποία έως πρόσφατα υποστήριζαν με ενθουσιασμό και περηφάνεια. Γιατί «έως πρόσφατα»; Επειδή πρόσφατα άρχισαν να κατανοούν ότι αυτό το Μπερκ-ιανό επιχειρήμα τους αποτελεί βαρύ όπλο στα χέρια του Σκοτσέζικου Εθνικού Κόμματος το οποίο ηγείται της καμπάνιας υπέρ της Ανεξαρτησίας της Σκωτίας από την Αγγλία.

Πράγματι, στις 18 Σεπτεμβρίου οι Σκοτσέζοι θα αποφανθούν για το εάν επιθυμούν την πολιτική ανεξαρτησία τους. Όταν ο κ. Κάμερον, στην απεγνωσμένη του προσπάθεια να μην γίνει ο πρωθυπουργός υπό το βλέμμα του οποίου διελύθη το Ηνωμένο Βασίλειο, πηγαίνει στο Εδιμβούργο ή στο Αμπερντίν και προσπαθεί να πείσει τους Σκοτσέζους πως «είμαστε καλύτερα ενωμένοι», αυτο-υπονομεύεται, άθελά του, από το Μπερκ-ιανό επιχειρήμα εναντίον μιας ενωμένης Ευρώπης. Αν όντως το επιχειρήμα αυτό είναι ορθό, και μια ευνομούμενη δημοκρατική κοινωνία πρέπει να χτίζεται επί της αρχής «Ένα Έθνος, Μία Επικράτεια, Ένα Νόμισμα», τότε εξ ορισμού και εκ κατασκευής, κάθε φορά που ο κ. Κάμερον και η Αγγλική ελίτ εμμένουν στην άποψη ότι η Βρετανική επικράτεια πρέπει να διατηρηθεί ως έχει, και σε καμία περίπτωση να μην διασπαστεί, είναι σαν να λέει στους Σκοτσέζους ψηφοφόρους: «Δεν είστε έθνος!» Αυτό δεν είναι το ασφαλές συμπέρασμα του συνδυασμού (α) της Μπερκ-ιανής απόρριψης της ιδέας μιας πολυ-εθνικής πολιτικής και νομισματικής επικράτειας και (β) του επιχειρήματος ότι η Σκωτία πρέπει να παραμείνει εντός της επικράτειας επί της οποίας κυβερνά και νομοθετεί το Λονδίνο;

Να είστε σίγουροι ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Σκοτσέζων ψηφοφόρων απορρίπτει μετά βδελυγμίας την άποψη πως οι Σκοτσέζοι στερούνται εθνικής ταυτότητας περήφανα ξεχωριστής από τους Άγγλους. Αυτός είναι ο λόγος που κάθε φορά που ανοίγουν το στόμα τους ο κ. Κάμερον ή οι συνεργάτες του στην καμπάνια υπέρ του «Όχι» το «Ναι»... ενισχύεται. Αν και οι Σκοτσέζοι είναι ως επί το πλείστον συντηρητικοί άνθρωποι, και φοβούνται την μεγάλη ιστορική «ασυνέχεια» που θα δρομολογήσει ένα «Όχι», η πολιτική φιλοσοφία του Μπερκ η οποία θεμελιώνει τον Αγγλικό ευρωσκεπτικισμό, παράλληλα, υπονομεύει την ελκυστικότητα του Ηνωμένου Βασιλείου στα μάτια τους.

Ο μόνος αρωγός του κ. Κάμερον, που τον βοηθά να υπερβεί την Μπερκ-ιανή του αυτο-υπονόμευση στα μάτια των Σκοτσέζων ψηφοφόρων, είναι ο κ. Άλεξ Σάλμοντ, ο αρχηγός του Σκοτσέζικου Εθνικού Κόμματος ο οποίος ηγείται την εκστρατείας του «Ναι»! Πως τον βοηθά (έστω και ακούσια); Εμμένοντας στην πολιτική διατήρησης της αγγλικής στερλίνας ως το νόμισμα μιας ανεξάρτητης Σκωτίας! Αν ο κ. Σάλμοντ ήθελε να καταρρίψει ολοσχερώς τα επιχειρήματα της

Λονδρέζικης ελίτ εναντίον μιας Ανεξάρτητης Σκοτίας το μόνο που θα έπρεπε να κάνει είναι να ενστερνιστεί το Μπερκ-ιανό τους σλόγκαν, τροποποιημένο ελάχιστα υπέρ του «Ναι»: «Ένα (Σκοτζέζικο) Έθνος, Μία (Σκοτζέζικη) Επικράτεια, Ένα (Σκοτζέζικο) Νόμισμα».¹

---

¹ Το οικονομικό μου επιχείρημα υπέρ της δημιουργίας Σκοτζέζικου νομίσματος, σε περίπτωση που επικρατήσει το «Ναι», το παρέθεσα στους Scottish Times πριν μερικούς μήνες. Βλ. <http://www.scottishtimes.com/scottish/scottish-independence/scotland-must-be-braver/>